

Gunvør Balle
tingkvinna fyri Tjóðveldi

Var hetta tað, ið veljarin ynskti?

Tað var av sonnum ein løgin og blandað kensla eg sat við, mín fyrsta starvsdag á Løgtingi leygardagin 12. november. Eyðmýkt, stoltleiki og virðing fyri starvinum og uppgávuni, ið liggur fyri framman, vóru helst tær kenslur, ið trokaðu seg longst fram hesa løtuna. Teimum á baki komu tó allar hinar, ið samanlagt best kunnu lýsast sum ørkymlaðar kenslur.

Valúrslitið var á mangan hátt ørkymland, og eg havi hugsað nógv um, hvussu tað skal tulkast. Samgonguskjalið kann bert lýsast sum órógvandi, og eg royni at greina, um tað, sum er sett út í kortið, er tað sum veljarin hevur ynskt.

Eri væl vitandi um, at góðtrúgvín skal man ikki vera í politikki. Men at eg longu á fyrsta arbeiðsdegi var tilreiðar at kasta flestu av illusjónunum yvir borð, vardi meg tó ikki.

Tað var greitt, at veljarin ynskir borgarligan politikk. A og B vórðu størstu flokkar,

har er onki at fara skeivur av. Fair enough!

Nógvir veljarar atkvøddu uttan iva fyri skattalætta. Men eg loyvi mær stórliga at ivast í, um veljarin hevði ætlað, at bara tær høgu lønirnar skulu fáa lætta, meðan meirilutin av løntakar-unum, sum eru miðal- og lág-lønt, onki fáa. Eg trúgvi nógv kenna seg álvarsliga snýtt. Ikki av A, tí har er frymilin, at tey sum hava, skulu fáa meir. Men av B, ið týðiliga segði nei til skattalætta og H, sum altíð hevur talað søk teirra veiku.

Veljarin valdi 10 kvinnur á ting. Eitt søguliga høgt tal, sum átti at boðað frá, at nú gongur rætta vegin. Men bert ein kvinna sleppur í landsstýrið av íalt 8. Hetta var neyvnan tað sum veljarin ynskti.

Eg trúði - góðvarin - at sjálvstýrisrørslan hevði fing-ið meirilutan eftir valið, 19 tingfólk av 33 er ein greiður meiriluti. Og eg var sannførd um, at hetta fer sjálvsagt at

síggjast aftur í samgongu-skjalinum, og vit fara - um enn sera spakuliga - so tó støðugt halda kósina á sjálv-bjargnisleið.

Men eg fór so dyggiliga skeiv. Beint hinvegin, hava allir sokallaðu sjálvbjargnis-flokkarnir fullkomiliga av-reitt sjálvstýrishugsjónina fyri at metta búkin.

Og hetta er størsta valsvik, hugsast kann. Tí eitt er heilt greitt: Veljarin atkvøddi IKKI fyri at røra blokkin. Bert B við 8 av 33 atkvøðum ynskti at hækka blokkin, meðan 24 av 33 tinglimum eru valdir inn uppá, at vit gera ikki hesa dáragerð og størsta afturstig á sjálvstýrisleið í manna-minni, at tíðna og hækka blokkin.

Og nú frættist, at nýggja landsstýrið ikki ætlar, at arbeiðið við stjórna-skipani skal halda fram. Eg havi tor-ført við at finna orð, ið lýsa, hvussu hugstoytt tað er, at afturhaldið skal hava fingið slíkar fastatøkur í fyrrverandi sjálvstýrisflokkarnar.

Allastaðni eg komi, hitti eg ill, flóv, vónbrotin og frustre-raði fólk, ið siga: Hetta var ikki tað vit valdu! Á facebook er mest nýtti setningur hesar dagarnar: Grát mítt elskaða land.

Hóast nógv er ómetaliga harmiligt í ætlaða politikk-inum hjá nýggja landsstýri-num, skal ongin ivast í, at Tjóðveldi ætlar ikki at svíkja sínar veljarar. Vit fara at arbeiða hart, miðvíst og kon-struktívt við øllum málum, ið kunnu føra Føroyar framá. Tað verið seg við samgonguni ella saman við hinum í and-støðuni. Men aðalmál okk-ara fer altíð at vera, at skapa eina grundleggjandi trúgv uppá okkum sjálvi sum land og fólk. Støðugt at vísa á móguleikarnar heldur enn forðingarnar. Og at kveikja undir treystið og sjálvsálitið, soleiðis at tað altíð eru vit sjálv, ið skulu finna loysn-irnar uppá tær avbjóðingar, samfelag okkara stendur yvirfyri.

Okkara partur skal ikki liggja eftir.

Heðin Mortensen
borgarstjóri

Kommunu-skúlin – skúlin í kommununi

Andrea Heindriksdóttir, forkvinna í skúlastýr-inum fyri Kommunus-kúlan, hevur í almenn-um skrivi spurt, hvørjar ætlanir eru fyri fram-tíðarstøðu Kommunus-kúlans?

Umframt at hund-dálka kommununa fyri líkt og ólíkt í sam-bandi við støðuna hjá hesum skúla, verður undirritaði ákærdur fyri útsagnir, sum skulu vera ótíðarhóskandi, óvirðiligar og brot á alla fyrisitingarlaga sið-venju.

Eg skal við virðing fyri skipanini við skúla-stýrum lata nógv av hesum fara aftur við borðinum, tó at henda roynd til at loypa øsing í fólk sømir seg illa.

Kommunuskúlin

Sambært forkvinnuni í skúlastýrinum er málið sera einfalt. Skúlin treingir til ábøtur, fá tað ornað, so er alt gott við Kommunuskúlanum.

Hetta er bara ikki so einfalt, als ikki. Høvuðs-bygningurin frá 1956 er óegnaður sum skúli, og skal hann gerast til ein skúla, sum lýkur nútíðar krøv til undirvísing, skulu umfevnandi um-byggingar og nýbygg-ingar til.

Hetta er sjálvandi sera kostnaðarmikið. Tað er skylda hjá býráð-num at spyrja, um hetta yvirhøvur loysir seg fíggarliga so væl sum snýr seg um Kommunus-kúlan og miðbýin.

Hesum og øðrum spurningum hevur um-sitingin síðan summar-frítíðina arbeitt við. Eg

havi givið umsitingini neyðuga tíð og frið at arbeiða við málinum. Eisini tá forkvinnan í skúlastýrinum fyri Kommunuskúlan í yms-um skrivum – stundum til mín, stundum til allar býráðslimirnar, hevur lagt trýst á og gramt seg um, at einki hendir við Kommunuskúlanum.

Tá havi eg svarað, at skúlastýrið fær boð, tá málið er klárt at leggja fyri skúlastýrið. Hetta alt í greiðum samsvari við fólkaskúlalógina.

Skúlin í kommununi

Og nú er tað klárt. Um-sitingin hevur latið úr hondum eitt álit, sum mentamálanevndin fer at viðgera fyrsta dagin.

Hetta er eitt sera áhugavert og framsøkið álit, har skúlaskipanin í allari kommununi verður viðgjørd eins og støðan hjá einstaka skúlanum nú og næstu árin.

Hóast kommunan síðstu árin hevur bygt tveir nýggjar stórar skúlar fyri upp móti 400 milliónum krónum, so er iløgutørvurin í skúlar, hvørt tað er til umvæling ella bygging, ikki minni tey komandi árin.

Øllum er greitt, at hetta er ein stór avbjóð-ing.

Men hetta er avbjóð-ingin, sum býráðið og tey 11 skúlastýrini í Tórshavnar kommunu nú skulu til at viðgera og vónandi finna fe-lags stev um – eisini um framtíðarstøðu Komm-unuskúlans.

Bjørt Samuelsen
tingkvinna

Vilja vit Føroyar sum stættasamfelag?

At umleggja okkara skatta-skipan til flatan skatt, verður ein grundleggjandi uppgerð við okkara vælferð-arsamfelag. Gjógvin millum vælbjargin og fátøk fer eftir fáum árum at gerast ógvus-liga djúp, og Fø-r-oyar verða eitt rættuligt stættasam-felag.

Nýggja samgongan hev-ur tvey aðalmál. Annað er at geva ein trivialigan skatta-lætta, ið einki gevur teimum, sum tørva mest. Eitt pikka líti sindur til tey í miðjuni, og øðiliga nógv til tey, sum longu eru best fyri. Hitt málið er at gera okkum meira bundin av donskum veitingum, fyri millum annað at fígga skattalætтан.

Tá nógv minni kemur í

landskassan, mugu partar av vælferðartænastunum í framtíðini byggja á brúkarag-jöld. Har verður eingin vegur uttanum. Vit fara at flyta okkum yvir í eitt sam-felag, har summi hava ráð til allar neyðugar heilsu-og almannatænastur, men onnur ikki.

Sosialur ójavni kostar

Føroyar eru eitt av heim-sins sosialt mest jøvnu sam-feløgum. Fá eru øðiliga rík, og nøkur fá eru veruliga fátøk. Tey allar flestu liggja í breiða miðskaranum. Tað er ikki av tilvild, at norðurlendsku samfeløgini eru bygd á eina samhaldsfasta skipan, har borgararnir eftir førimumi gjalda til felagskassan. Eitt

javnari samfelag tryggjar, at øll hava somu tilboð um ókeypis almanna- og heilsu-tænastur. Tað ger, at ikki alt ov ógvusligur munur verður á heilsustøðu, miðallivialdri, útbúgvingarstøði og livi-um-støðum sum heild.

Hóast ikki fullfíggað, so er ein hampilig sosial javn-vág, sum fyrirbyrgir ov stórari ónøgd og harvið eisini ófriði. Tí eru hesi samfeløg eisini friðarlig samfeløg. Hetta er ein av orsökunum til, at vit í Føroyum hava lítið av krimi-naliti.

Skattalætti má venda rætt

Tað er ikki burturvið at geva skattalætтар í trongum tíðum. Tvørturímóti. Skattatrýstið á

vanligari lønarinntøku, er ov høgt, og tí gav eisini Tjóðveldi í okkara valskrá lyfti um eina skattaumlegging. Men, lættin má venda soleiðis, at hann veruliga ger liviumstøðurnar lættari, og gevur mest har, sum tørvurin á er størstur – til dømis hjá barnafamiljum. Hetta er samstundis bú-skaparlaga tað klókasta, tí hesir pengar fara beint útaftur í virkseimi og forbrúk, sum stimbrar búskapin.

Ætlaði skattalættin hjá BADH stimbrar nógv minni, enn hann kundi gjørt, og fer at skapa víðfevndan sosialan ójavnvág. Vilja vit gera Føroyar til eitt samfelag við stórum stættarmuni? Vóni at fólksins svar er eitt rungandi NEI!